

ชื่อเรื่อง “ตลอดกาลนะนานแค่ไหน: การวิพากษ์วัฒนธรรมจีนสมัยเก่าผ่านตัวละครและฉาก”

ชื่อผู้วิจัย นางสาว วรรณญา ชนะสิทธิ์

รหัสนักศึกษา 05540655

อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. ปัทมา ทิมประเสริฐกุล

ปีการศึกษา 2557

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้เป็นการศึกษาวรรณกรรมแปลจีนเรื่อง ตลอดกาลนะนานแค่ไหน ซึ่งเป็นพระราชนิพนธ์แปลในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสำคัญของการสร้างตัวละครและฉากที่มีนัยยะของการวิพากษ์วัฒนธรรมจีนแบบเก่า ผลการศึกษาพบว่า ผู้เขียนสร้างตัวละครและฉากให้แทนสัญลักษณ์ของระบบความคิดของวัฒนธรรมจีนแบบเก่าที่ให้ความสำคัญเรื่องความดี โดยกำหนดให้ตัวละครที่เป็นตัวแทนของวัฒนธรรมสมัยใหม่เล่าเรื่องและวิพากษ์ตัวละครที่เป็นตัวแทนทางความคิดของวัฒนธรรมจีนยุคเก่าตลอดทั้งเรื่อง นอกจากนี้ยังพบว่าตัวละครเอกทั้งสองตัวนั้นมีความขัดแย้งในตัวเอง เพราะตัวละครที่เป็นสัญลักษณ์แทนวัฒนธรรมจีนยุคเก่านั้นก็ปรารถนาจะเปลี่ยนแปลงตัวเองให้มีความคิดและการกระทำแบบวัฒนธรรมจีนสมัยใหม่ ในขณะที่ตัวละครที่เป็นตัวแทนของวัฒนธรรมสมัยใหม่ก็กลับยังโหยหาอดีตและวัฒนธรรมจีนยุคเก่า อีกทั้งผู้เขียนยังเลือกใช้ “हु่ง” หรือตลกขบขันในกรุงปักกิ่งเป็นฉากสำคัญในเรื่องเพื่อให้เป็นตัวแทนของวัฒนธรรมจีนยุคเก่า กล่าวคือ เหตุการณ์ต่างๆ ในเรื่องนั้นเกิดขึ้นในहु่งที่ตัวละครเอกอาศัยอยู่และมีการบรรยายสภาพของฉากไว้อย่างชัดเจนตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันที่हु่งกำลังจะถูกรื้อถอนเพื่อนำมาใช้ในการเปลี่ยนแปลงและแสดงให้เห็นว่าวัฒนธรรมจีนยุคเก่ากำลังถูกรื้อถอนโดยวัฒนธรรมจีนสมัยใหม่คุกคามและทำลายไป

คำสำคัญ : ตลอดกาลนะนานแค่ไหน วัฒนธรรมจีน हु่ง

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาการสร้างตัวละครในวรรณกรรมแปลจีนเรื่องตลอดกาลน่านานแค้ไหน
2. ศึกษาการสร้างฉากในวรรณกรรมแปลจีนเรื่องตลอดกาลน่านานแค้ไหน

สมมติฐานของการศึกษา

วรรณกรรมเรื่องตลอดกาลน่านานแค้ไหนวิพากษ์ระบบความคิดวัฒนธรรมจีนสมัยเก่าในเรื่องการยึดมั่นการทำความดีซึ่งเป็นช่วงปฏิวัติวัฒนธรรม โดยวรรณกรรมเรื่องนี้วิพากษ์ผ่านการสร้างตัวละครและฉากในเรื่องให้เป็นสัญลักษณ์การต่อสู้ทางความคิดระหว่างวัฒนธรรมจีนสมัยเก่าและสมัยใหม่

บทนำ

วรรณกรรมแปลจีนเรื่องตลอดกาลน่านานแค้ไหนเป็นพระราชนิพนธ์แปลในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีในลำดับที่ 9 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรงสนพระราชหฤทัยในภาษาและวัฒนธรรมจีน อีกทั้งทรงมีพระปรีชาสามารถด้านการแปลนวนิยายจีนด้วย เช่น ทรงแปลนวนิยายบันทึกการเปลี่ยนแปลงของสังคมจีนช่วงพ.ศ.2492 ถึง พ.ศ.2522 เรื่อง “หูเตี้ย” (ผีเสื้อ) จากงานเขียนของหวังเหมิงนักประพันธ์ชื่อดังของจีนหรือเรื่อง “สิงอวิ้นหลิวส่วย” (เมฆเหินน้ำไหล) เป็นเรื่องที่สะท้อนภาพสังคมจีนช่วง พ.ศ.2521 – 2539 ผู้ประพันธ์ชื่อฟิงฟิง เป็นนักเขียนสตรีรุ่นใหม่ในกลุ่มแนวหน้า เป็นต้น ทั้ง 2 เล่ม ได้รับการต้อนรับอย่างมากจากผู้อ่าน และมีการพิมพ์เผยแพร่หลายครั้ง (อลงกรณ์ อิทธิผลและตริงตรา แผลมสมุทร, 2553: 33-34)

ตลอดกาลน่านานแค้ไหนเป็นงานเขียนของเถียนหนิง นักประพันธ์วรรณกรรมจีนร่วมสมัยและสร้างสรรค์งานวรรณกรรมมาอย่างต่อเนื่อง ทั้งนวนิยายและความเรียงเถียนหนิงเป็นนักเขียนที่ได้รับรางวัลทางวรรณกรรมหลายรางวัล เช่น รางวัลวรรณกรรมหลู่ชวิน(ครั้งที่2) รางวัลร้อยบุปผานวนิยายรายเดือน และรางวัลสร้างสรรค์วรรณกรรมกรุงปักกิ่ง นอกจากนี้ งานประพันธ์บางเรื่องได้รับการสร้างเป็นภาพยนตร์และละครชุดทางโทรทัศน์ รวมทั้งได้รับการแปลเป็น

ภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษารัสเซีย อังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมัน สเปน ญี่ปุ่น เกาหลี และเวียดนาม (ตลอดกาลนะนานแคไหนด, 2557: 111) สำหรับเรื่อง*ตลอดกาลนะนานแคไหนด*เป็นผลงานที่ประสบความสำเร็จอีกเรื่องหนึ่งของเถียนหง ซึ่งสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรงพระราชนิพนธ์แปลด้วยพระองค์เองทั้งหมดเล่มแรก นวนิยายเรื่องนี้สะท้อนระบบความคิดวัฒนธรรมจีนสมัยเก่าในเรื่องคุณธรรมความดี โดยในคราวที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเป็นประธานเปิดนิทรรศการ “หูท่ง เอกลักษณ์โดดเด่นของเมืองปักกิ่ง” ได้ทรงบรรยายแนะนำพระราชนิพนธ์แปลเรื่องนี้ว่า *ตลอดกาลนะนานแคไหนด* เป็นเรื่องราวที่เกิดขึ้นตั้งแต่สมัยปฏิวัติวัฒนธรรมจีน ซึ่งในขณะนั้นตัวเอกของเรื่อง “ไป๋ต้าลิ่ง” อายุได้ 10 ปี เป็นคนที่มีบุคลิกลักษณะพิเศษอย่างหนึ่งคือ เป็นคนดี ชอบช่วยเหลือคนอื่นโดยไม่คิดถึงตัวเอง ทำให้ถูกเอารัดเอาเปรียบเสมอ ไม่ว่าจะเป็นคนในครอบครัว หรือคนรอบข้าง แต่เขาไม่ได้รู้สึกว่าเขาถูกเอารัดเอาเปรียบ กลับยังอยากช่วยเหลือคนอื่น มีความสุขที่ได้ช่วยเหลือคนอื่น นอกจากนั้นสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงบรรยายนัยแฝงสำคัญของวรรณกรรมจีนเรื่องนี้ว่า ผู้เขียนใช้ “ฉัน” เป็นผู้เล่าเรื่อง ซึ่งไม่มีชื่อและไม่ใช่ตัวเอก แต่เป็นพี่สาวของตัวเอก เรื่องราวทั้งหมดเกิดขึ้นใน “หูท่ง” ตรอกเล็กๆ ในกรุงปักกิ่ง

ผู้ประพันธ์เรื่อง “*ตลอดกาลนะนานแคไหนด*” มุ่งเสนอความคิดเรื่องคุณธรรมความดีในวัฒนธรรมจีนแบบโลกยุคเก่า โดยให้ตัวละครและฉากเป็นตัวแทนความคิดเชิงนามธรรมทั้งหลายของวัฒนธรรมจีน ผู้เขียนใช้แทนสัญลักษณ์ทางความดีแบบยุคเก่า สื่อนัยยะออกมาได้อย่างแยบยลลึกซึ้ง เพื่อตั้งคำถามและวิพากษ์วัฒนธรรมทางความคิดของจีนโบราณในเรื่องค่านิยมของความดีแบบโลกยุคเก่า แต่ขณะเดียวกันก็กลับโหยหาวิถีชีวิตและคุณค่าทางวัฒนธรรมจีนสมัยเก่า ดังตอนที่ว่า

...ฉันยืนหลบอยู่บนบันไดใต้ชายคาพักหนึ่ง เรื่องหลบฝนไม่สำคัญอะไรหรอก ฉันต้องการมาขึ้นบนบันไดที่นี่สักครู่ เพื่อให้รู้ว่าฉันได้กลับมาปักกิ่งอีกแล้ว ขึ้นบันไดหินสีเขียวคล้ำพังไปบางส่วนแล้ว ชายคากว้างใหญ่เก่าคร่ำคร่า สิ่งเหล่านี้ล้วนทำให้ฉันรู้สึกว่ามันขึ้นอยู่ในปักกิ่ง จะเป็นที่ไหนไปไม่ได้ และรู้ถึงทิศทางตำแหน่งแห่งหนของฉัน ณ ขณะนี้อย่างดี ในบรรดาร้านรวงใหม่ๆ ไม่ว่าจะห้างสรรพสินค้าชื่อดัง โรงแรมเทียนหลุนหวงเฉา ตลาด

ซินตงอัน ร้านลาฟาแเขต ร้านเหลยเหมิง แต่ไม่มีที่ไหนสักแห่งเดียวที่ทำให้ฉันรับรู้ได้ว่าตัวเองอยู่ในปักกิ่งเท่านั้นใดเล็กๆ 2 ชั้นที่ซ่อนตัวอยู่ตรงปากทางหูท่งนี้ (ตลอดกาลน่านานแค่ไหนด, 2557: 9)

การสร้างตัวละครและฉากในเรื่องนี้มีความโดดเด่นและน่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง เป็นการสื่อถึงแก่นของเรื่องในเรื่องคุณธรรมความดี ที่เป็นค่านิยมของสังคมจีนยุคเก่า โดยให้ฉากและตัวละครเป็นสัญลักษณ์แทนนามธรรมความดีในระบบความคิดของวัฒนธรรมจีน โบราณ ในขณะที่เดียวกันยังสอดแทรกแง่คิดในเรื่องค่านิยมความดีตามแบบจีน โบราณนี้ในอีกมุมมองหนึ่งอย่างลึกซึ้ง ดังนั้นการวิพากษ์ตัวละครและฉากจะทำให้เห็นถึงแก่นเรื่องและผู้เขียนต้องการจะสื่อถึงคุณธรรมความดีแบบเก่าที่มีความย้อนแย้งต่อสู้กับค่านิยมความดีในยุคปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงค่อนข้างมาก ดังที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรงพระราชนิพนธ์ถึงการที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อถึงสาระสำคัญของเรื่องผ่านฉากและตัวละครได้อย่างแยบยลไว้ในบทนำเนื้อความว่า

ผู้เขียนใช้ *กรุงปักกิ่ง* เป็นฉาก และให้ตัวละครมีวิถีชีวิต โดดแล่นอยู่ใน *หูท่ง* สายหนึ่งอันเป็นชุมชนย่านตรอกซอยดั้งเดิมของกรุงปักกิ่งเป็นกลวิธีสื่อขนัยความเปลี่ยนแปลงของค่านิยมและคุณธรรมของโลกยุคเก่ากับโลกยุคใหม่ ซึ่งผู้เขียนได้สะท้อนอย่างแยบยลประณีตในนวนิยาย *ไปด้าสิ่ง* เปรียบเสมือนเป็นตัวแทนของคุณธรรมในอุดมคติของโลกยุคเก่า ซึ่งน่าจะสูญหายไปตามกาลเวลา อย่างไรก็ตามความจริงที่ว่า *ไปด้าสิ่ง* ไม่อาจเปลี่ยนแปลงตัวตนที่แท้จริงของตนเอง แต่สามารถดำรงอยู่ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่นี้ ย่อมสะท้อน ‘สาร’ สำคัญในเรื่อง (ตลอดกาลน่านานแค่ไหนด, 2557: 5)

วัฒนธรรมจีน : การข้ามผ่านจากยุคเก่าสู่ยุคใหม่

ประเทศจีนมีประวัติศาสตร์และอารยธรรมมายาวนานหลายพันปี จึงเป็นแหล่งวัฒนธรรมสำคัญที่ถ่ายทอดจากรุ่นหนึ่งไปสู่รุ่นหนึ่งอย่างเข้มแข็ง จึงทำให้วัฒนธรรมจีนเป็นวัฒนธรรมที่มีเอกลักษณ์อย่างโดดเด่นและฝังรากลึกในสังคมจีนมาโดยตลอด

ในสมัยโบราณนั้นปรัชญาและศาสนามีอิทธิพลต่อวัฒนธรรมจีนอย่างมาก สังคมจีนค่อยๆ หลอมรวมวัฒนธรรม จนเมื่อสังคมจีนเข้าสู่ยุคชนชั้น-บ้านกั๋ว ซึ่งเป็นยุคที่บ้านเมืองแตกแยกระส่ำระสาย และเป็นยุคการปฏิรูปทางด้านการเมืองและสังคมครั้งยิ่งใหญ่เพื่อให้เกิดความสงบสุข

ในบ้านเมืองนั้น ยุคนี้จึงมีแนวความคิดใหม่ๆเกิดขึ้นมากมาย เพราะทั้งกษัตริย์ ขุนนางและเศรษฐีในสังคมต่างอุ้มชูเหล่าปัญญาชนจำนวนมากเพื่อทำงานให้ตนเอง ดังนั้นจึงทำให้เกิดสำนักทางปรัชญาและลัทธิต่างๆมากมาย เช่น ลัทธิขงจื๊อ ลัทธิเต๋า ลัทธิม่อเจีย (Montage Culture, 2551: 77)

สำนักทางปรัชญาที่มีบทบาทสำคัญในสังคมจีนยุคนี้ก็คือ ลัทธิขงจื๊อ ซึ่งเสนอแนวความคิดการปกครองแบบเมตตาธรรม โดยเน้นการปลูกฝังเรื่องศีลธรรมแก่ผู้คน หลังจากขงจื๊อเสียชีวิตลงลูกศิษย์ของท่านได้นำคำสอนของท่านเรียบเรียงเป็นหนังสือเล่มหนึ่งชื่อ “หลุนอวี่” และเป็นคัมภีร์เล่มสำคัญของสำนักขงจื๊อ (Montage Culture, 2551: 78) ปรัชญาและความเชื่อส่วนใหญ่ของขงจื๊อสอนให้คนในสังคมจีนมีความเคารพต่อบรรพบุรุษพ่อแม่และผู้อาวุโส หัวใจสำคัญของปรัชญาลัทธิขงจื๊อจึงเป็นเรื่องความกตัญญูรู้คุณต่อคนในครอบครัว และความซื่อสัตย์จงรักภักดีถือเป็นศีลธรรมอันสูงสุด กล่าวคือ คนเราต้องมีความรักชาติ รักบ้านเกิดและยอมพลีกายเพื่อชาติ นอกจากนี้คนจีนยังยึดหลักการเคารพนับถือ 3 ประการสำคัญ คือ เคารพฟ้าดิน เคารพบรรพบุรุษ เคารพนับถือกษัตริย์และครูบาอาจารย์ เห็นได้จากการประพฤติปฏิบัติและพิธีบูชาต่างๆ เช่น การเลี้ยงดูตอบแทนบุญคุณพ่อแม่และคนในครอบครัว พิธีการเช่น ไหว้บรรพบุรุษ รวมตระกูลที่หลุมศพ ในวัด และวาระสำคัญ (Montage Culture, 2551: 90-91)

ปรัชญาขงจื๊อ เกิดจากการที่ขงจื๊อพยายามเรียนรู้และนำเอาความคิดของบรรพบุรุษมาใช้เป็นหลักในการดำเนินชีวิต โดยทุกคำสอนจะสอดแทรกความรู้เรื่อง “เหริน” หรือหลักคุณธรรม เช่น *คุณธรรมเย็น* แปลว่า ความรัก ความเมตตา จัดเป็นคุณธรรมที่สำคัญที่สุดและเป็นเอกลักษณ์ของปรัชญาขงจื๊อ *เย็น* เป็นคุณธรรมทางสังคม และเป็นวิถีความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล 5 แบบ ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดากับบุตร,สามีกับภรรยา,พี่กับน้อง,ผู้ปกครองกับประชาชน และมิตรกับมิตร *คุณธรรมอี* หมายถึงความถูกต้อง หรือความเหมาะสม เป็นคุณธรรมที่สำคัญโดยเฉพาะในหมู่ข้าราชการ (ดำรงศ์ ฐานดี, 2544: 13-14)

วัฒนธรรมจีน โบราณผูกติดกับความคิดความเชื่อด้านปรัชญาของขงจื๊อ คนในสังคมจีนได้รับอิทธิพลจากลัทธิขงจื๊อเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะเรื่องความกตัญญู ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ความเคารพต่อผู้อาวุโสและเมตตาต่อเด็ก ลัทธิขงจื๊อนั้นได้แพร่กระจายในสังคมและมีความสำคัญต่อสังคมจีนตลอดมา กล่าวได้ว่าลัทธิขงจื๊อนั้นเป็นมรดกอันล้ำค่าของจีน

แม้เวลาผ่านไป ราชวงศ์ต่างๆก็ยังนำเอาแนวคิดทางปรัชญาของลัทธิขงจื้อมาใช้ปกครองบ้านเมืองตลอดมา มีบางช่วงที่ลัทธิขงจื้อถูกละทิ้งไปบ้าง มีลัทธิศาสนาอื่นเจริญรุ่งเรืองแทนที่ เช่น พุทธศาสนา ทำให้ลัทธิขงจื้อซบเซาลงบ้าง แต่ก็ไม่ได้จางหายไป ในศตวรรษที่ 12 มีนักปรัชญาคนสำคัญ คือ ซุซี้ ได้รื้อฟื้นปรับปรุงหลักปรัชญาขงจื้อให้เข้ากับยุคสมัยนั้น ถือเป็นารื้อฟื้นครั้งยิ่งใหญ่ เพราะไม่เพียงแต่รักษาลัทธิขงจื้อให้คงอยู่แต่ยังทำให้ลัทธิขงจื้อมีอิทธิพลทางด้านจิตใจและการเมืองจีนตราบนานนับพันปี วัตถุประสงค์ทางการเมืองและวัฒนธรรม มีการปรับปรุงตำราขงจื้อ 4 เล่ม ได้แก่ หนังสืออนาเลก หนังสือของแม่จื้อ หนังสือรวบรวมวิทยากรต่างๆของขงจื้อ หนังสือวิธีแห่งการปฏิบัติ ซึ่งสองเล่มหลังคัดจากตำราเกี่ยวกับขนบธรรมเนียมของขงจื้อ ถือว่าหนังสือเหล่านี้เป็นพื้นฐานของการศึกษาของชาวจีนก็ว่าได้ (เพ็ชรี สุมิตร, 2518: 123-126)

ต่อมามีชนชาติอื่นเข้ามาครอบครองจีนบ้าง เช่น พวกมองโกล พวกแมนจู ชนชาติต่างๆที่ครอบครองจีนเหล่านี้ จำเป็นต้องปรับตัวให้เข้ากับหลักการปกครองของจีน นั่นก็คือการปกครองตามทฤษฎีการปกครองแบบขงจื้อ เพราะแม้ว่าจะถูกรุกรานอย่างไร แต่ชาวจีนก็ระลึกเสมอว่าชนชาติอื่นก็คือชนชาติอื่น ดังนั้นจีนจึงไม่ยอมรับการปกครองรูปแบบใหม่ๆ ทำให้ประเพณีวัฒนธรรมแบบขงจื้อมั่นคงถาวรขึ้น และกระจายตัวในสังคมจีนตลอดมา จนกระทั่งจีนมีการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในสมัยของ ดร.ซุนยัตเซ็น เมื่อราชวงศ์ชิงถูกยึดอำนาจ ดร.ซุนยัตเซ็นได้เปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์เป็นระบอบประชาธิปไตยอันมีจักรพรรดิเป็นประมุข โดยได้แนวความคิดอย่างตะวันตก ดร.ซุนยัตเซ็นพยายามเปลี่ยนความคิดความเชื่อของจีนโบราณให้สมัยใหม่ยิ่งขึ้น โดยจัดทำแผนสำหรับพัฒนาชาติ ปรัชญาของซุนยัตเซ็น อีกทั้งยังใช้งานเขียนเหล่านี้เป็นตำราสอนในโรงเรียนทุกชั้น (เพ็ชรี สุมิตร, 2518: 196) ภายหลังเมื่อ ดร.ซุนยัตเซ็นเสียชีวิต เกิดการแย่งอำนาจกันระหว่างฝ่ายประชาธิปไตย คือ เจียงไคเช็ค กับฝ่ายคอมมิวนิสต์ นำโดยเหมาเจ๋อตง ช่วงแรกอำนาจตกอยู่กับเจียงไคเช็ค แต่ต่อมาเหมาเจ๋อตงสามารถเอาชนะได้และประกาศจัดตั้งสาธารณรัฐประชาชนจีน ประเทศจีนเปลี่ยนแปลงผู้สังคมนิยมอย่างเต็มรูปแบบ เกิดแนวความคิดใหม่ทางการเมืองและสังคม ตลอดจนวัฒนธรรม ทำให้ความคิดใหม่เข้ามาแทรกซึมวัฒนธรรมเก่าของจีนเต็มที่

หลังจากวัฒนธรรมจีนเข้าสู่วัฒนธรรมสมัยใหม่ สังคมจีนเกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมครั้งสำคัญในวันที่ 4 พฤษภาคม พ.ศ.2462 ที่นิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยปักกิ่งเดินขบวนเพื่อต่อต้านจักรวรรดินิยม ประท้วงการตอบรับสนธิสัญญาแวร์ซาย และการที่ญี่ปุ่นได้ครอบครองดินแดนในมณฑลซานตง เหตุการณ์ครั้งนี้ทำให้เกิดกระแสความคิดทางวัฒนธรรมใหม่ตามแบบสังคมนิยม ซึ่งเรียกเหตุการณ์นี้ว่า *ขบวนการความเคลื่อนไหว 4 พฤษภาคม* ทำให้มีผู้แบ่งวัฒนธรรมจีนยุคก่อนเกิด ความเคลื่อนไหววันที่ 4 พฤษภาคม ให้เป็นวัฒนธรรมจีนเก่า และหลังเหตุการณ์ 4 พฤษภาคม เป็นวัฒนธรรมจีนใหม่ (นิตยา (พลพิพัฒน์พงศ์) ชวี, 2546: 115) จากเหตุการณ์ 4 พฤษภาคม จึงกลายเป็นเส้นตัดแบ่งระหว่างวัฒนธรรมเก่าและวัฒนธรรมใหม่ วัฒนธรรมใหม่เริ่มขึ้นการวางรากฐานของเหมาเจ๋อตุง เพื่อปฏิรูปโครงสร้างทางวัฒนธรรมให้สอดคล้องกับการพัฒนาการเมืองและเศรษฐกิจตามแนวทางของลัทธิสังคมนิยม เหมาเจ๋อตุงพยายามปฏิรูปวัฒนธรรมเก่าที่ล้าหลัง โดยเปิดโอกาสให้ผู้ทำงานด้านศิลปะ วรรณคดี รวมถึงสื่อมวลชนได้แสดงความคิด วิเคราะห์ และสร้างสรรค์ผลงาน เพื่อจูงใจให้ประชาชนเรียนรู้ความรู้แบบใหม่ โดยเฉพาะมีวิทยาศาสตร์ เครื่องมือสำคัญในการเผยแพร่วัฒนธรรมใหม่ คือการเปิดเสรีทางความคิดมากขึ้น (เจียง เจ๋อหมิน, 2546: 86-87) ทำให้นักวิชาการ นักเขียนและคนรุ่นใหม่วิพากษ์วิจารณ์และต่อต้านความเชื่อบางประการของลัทธิขงจื้อที่นับถือกันมาในอดีต เช่น เห็นว่าวัฒนธรรมโบราณตามหลักขงจื้อเป็นเรื่องของชนชั้นศักดินา นอกจากนี้รัฐบาลยังต่อต้านแนวคิดแบบศักดินา ทูนิยม ขงจื้อ และศาสนาอย่างรุนแรง มีการปราบปรามศาสนาพุทธ ศาสนาคริสต์ เต๋าและศาสนาอิสลาม เช่น การเผาทำลายวัดและโบสถ์เป็นจำนวนมาก และยึดที่ดินเพื่อทำการเพาะปลูก เพราะมองว่าศาสนาเป็นสิ่งมงาย ทำให้ประเทศถอยหลัง จนกระทั่งในสมัยประธานาธิบดีหูจินเทามีการฟื้นฟูคำสอนแนวลัทธิขงจื้อ ฟื้นฟูวัฒนธรรมดั้งเดิมอีกครั้ง

การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมจีนสมัยใหม่ของเหมาเจ๋อตุงไม่ได้มีผลทำให้ประชาชนอยู่ดีกินดีมากขึ้น ทำให้เกิดงานประพันธ์ที่พรรณนาอารมณ์ความรู้สึกจำนวนมาก โดยเฉพาะงานประพันธ์ที่สะท้อนให้เห็นว่า ประชาชนจีนยังคงลำบากและมีความทุกข์เพราะความยากจนอยู่ เห็นได้ชัดจากงานเขียนของหลู่ ชวี่น ซึ่งเป็นนักเขียนที่ได้รับการยอมรับว่ายอดเยี่ยมที่สุดในจีนยุคใหม่ หลู่ ชวี่นเป็นนามปากกาของโจว ชู่เหริน (Mitter Rana, 2554: 208) ผลงานในยุคแรกของหลู่ ชวี่นแสดงให้เห็นความคิดในการต่อต้านลัทธิขงจื้ออย่างชัดเจน เขาเห็นว่าวัฒนธรรมดั้งเดิมของจีนคือสัตว์ร้ายที่

ทำลายและเข่นฆ่าผู้คน โดยเขาสื่อความคิดดังกล่าวนี้ออกมาในนวนิยายขนาดสั้น เช่น เรื่องจริงของ อาคิว ซึ่งเป็นเรื่องราวที่สะท้อนความคิดของชาวจีนผ่านตัวละครของอาคิว ผู้ที่ต้องเป็นทาสรับใช้ทางชนชั้น โดยอาคิวนั้นมีความคิดที่ต่อต้านและเกลียดชังต่อระบบชนชั้นดังกล่าว ขณะที่ผลงานของ หลู่ ชวี่น ในระยะต่อมากลับมีความคิดที่เปลี่ยนไป เขาเห็นว่าสังคมจีนในยุคปัจจุบันมีสภาพที่ลำบากมากกว่าเดิม (Mitter Rana, 2554: 209-210) เขาจึงโยยหาความคิดและความเชื่อในอดีต นักเขียนจีนอีกหลายคนก็เริ่มสร้างสรรค์ผลงานที่โยยหาอดีตเช่นเดียวกัน แสดงให้เห็นถึงการปะทะทางความคิดของวัฒนธรรมจีนเก่าและวัฒนธรรมจีนใหม่ผ่านทางวรรณกรรม

แม้ว่าประเทศจีนจะเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจอย่างเห็นได้ชัด แต่กระแสด้านความคิดความเชื่อทางวัฒนธรรมแบบเก่าก็ไม่ได้สูญหายไปจากสังคมจีน ลัทธิขงจื้อและวัฒนธรรมดั้งเดิมของจีนก็ยังคงความคิดความเชื่อที่กระจายอยู่และฝังรากลึกอยู่ในสังคม ผู้คนจึงยังคงมีความเชื่อและวิถีปฏิบัติตามแบบลัทธิขงจื้อ แต่ขณะเดียวกันก็มีการปรับเปลี่ยนเพื่อให้เข้ากับสังคมในยุคปัจจุบัน การปะทะกันและการหลอมรวมวัฒนธรรมเก่าและวัฒนธรรมใหม่ของจีนจึงเป็นวัฏธุดิบชั้นดีที่ผู้ประพันธ์ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน

ตัวละคร : การปะทะกันทางความคิดของวัฒนธรรมจีนเก่าและวัฒนธรรมจีนใหม่

ตัวละครคือบุคคลที่ผู้แต่งสมมติขึ้นมาเพื่อให้กระทำพฤติกรรมในเรื่อง คือ มีบทบาทในเรื่อง หรือเป็นผู้ทำให้เรื่องเคลื่อนไหว ดำเนินไปสู่จุดหมายปลายทาง ตัวละครในเรื่องเป็นได้ทั้งมนุษย์ สัตว์ และสิ่งของ หากพิจารณาตัวละครตามบทบาทและความสำคัญของตัวละครในเรื่องอาจแบ่งได้เป็นตัวละครเอกและตัวละครประกอบ (บาทยัน อิมสำราญ 2547: 191)

ตัวละครเอกนั้นเป็นตัวละครที่มีบทบาทสำคัญในการดำเนินเรื่อง เป็นจุดศูนย์กลางของเรื่องราวทั้งหมด ตัวละครเอกจะมีฝ่ายเดียว หรือมีทั้งฝ่ายชายและฝ่ายหญิงก็ได้ ตัวละครเอกจะมีปมขัดแย้ง อาจจะขัดแย้งกับตัวละครอื่น ขัดแย้งกับระบบสังคม ขัดแย้งภายในใจของตัวเอง หรือขัดแย้งกับสิ่งเหนือธรรมชาติ ส่วน*ตัวละครประกอบ*เป็นตัวละครที่มีบทบาทสนับสนุนตัวละครเอก หรือเป็นอุปสรรคขัดขวางในจุดมุ่งหมายของตัวละครเอก

องค์ประกอบสำคัญอีกอย่างหนึ่งในงานวรรณกรรมคือ วิธีการสร้างตัวละคร เพราะเป็นตัวกำหนดลักษณะของตัวละครนั้นๆ อีราวัตี ไตลิ่งคะ (2546: 54-58) ได้กล่าวถึงตัวละครว่าเป็นองค์ประกอบของบันเทิงคดีที่มีเสน่ห์ที่สุด เราจะรู้สึกรักหรือเกลียดตัวละครได้ราวกับเป็นคนที่เรา รู้จัก ลักษณะหน้าตา นิสัยใจคอ พฤติกรรมต่างๆ อาจคล้ายเราหรือคนที่เรารู้จักทำให้เราเข้าใจตัวละครนั้นๆ สิ่งสำคัญที่ทำให้ตัวละครโดดเด่นและเป็นสื่อในการเล่าเรื่องที่ยอดเยี่ยมคือวิธีการสร้างตัวละคร ซึ่งสามารถสรุปวิธีการสร้างตัวละคร (Rimmon-Kenan, 1983: 59-70 อ้างถึงในอีราวัตี ไตลิ่งคะ, 2546: 54) ได้ 2 วิธีด้วยกัน คือ การรู้จักลักษณะนิสัยตัวละครทางตรงและการรู้จักนิสัยตัวละครทางอ้อม

การรู้จักลักษณะนิสัยตัวละครทางตรงนั้นเราสามารถรู้จักได้จากผู้เล่าเรื่อง เป็นการให้ผู้เล่าเรื่องแบบผู้รู้ หรือผู้เล่าเรื่องแบบผู้ประพันธ์ นิยมบรรยายรูปร่างหน้าตาเพราะเชื่อกันว่าจะแสดงถึงลักษณะนิสัยได้ นอกจากนั้นเราสามารถรู้จักลักษณะและนิสัยของตัวละครผ่านตัวละครอื่นจากทัศนคติของตัวละครอื่นที่มองตัวละครนั้นๆ แต่อาจจะเชื่อถือไม่ได้เพราะตัวละครที่มองนั้นอาจมีความเข้าใจไม่ถูกต้องหรือมีอคติ

ส่วนการรู้จักนิสัยตัวละครทางอ้อม สามารถรู้จักได้จากการกระทำของตัวละคร เราตัดสินใจตัวละครทั้งจากการกระทำครั้งเดียวและการกระทำที่เกิดเป็นนิสัย หรือรู้จักนิสัยตัวละครจากบทสนทนา เป็นวิธีการที่ทำให้เรารู้จักตัวละครได้ชัดเจน ทั้งนิสัยใจคอ ชนชั้น การศึกษา อาชีพ นอกจากนี้ความคิดของตัวละครที่ผู้เล่าเรื่องถ่ายทอดออกมาทำให้เรารู้จักนิสัยและทัศนคติของตัวละครได้อย่างดี และอีกอย่างคือ เมื่อผู้เขียนบรรยายลักษณะภายนอกของตัวละคร ผู้อ่านจะต้องตีความเองว่าตัวละครที่มีลักษณะภายนอกนั้นๆ เป็นคนอย่างไร

ตัวละครในเรื่อง *ตลอดกาลนะนานแค่ไหน* มีวิธีการสร้างตัวละครที่โดดเด่นและลึกซึ้ง ผู้เขียนสร้างตัวละครให้แทนสัญลักษณ์ทางนามธรรมของคุณธรรมความดี ซึ่งเป็นค่านิยมของระบบความคิดทางวัฒนธรรมจีนยุคเก่า โดยสร้างตัวละครที่แตกต่างกันสองขั้ว ให้ผู้เล่าเรื่องเป็นตัวแทนของความคิดทางวัฒนธรรมยุคใหม่มองตัวละครอีกตัวซึ่งเป็นตัวแทนของความคิดยุคเก่า ในเรื่อง *ตลอดกาลนะนานแค่ไหน* นั้นมีตัวละครที่มีบทบาทสำคัญ 6 ตัวละคร มีตัวละครเอก 2 ตัว ได้แก่ ไป่ต้าลิ่งและฉันผู้เล่าเรื่องราว ซึ่งเป็นลูกพี่ลูกน้องของไป่ต้าลิ่ง และมีตัวละครประกอบ 4 ตัว ได้แก่

ไปค้าหมี กวาง กวางเผิงหู่และเขี้ยว ผู้เขียนสร้างตัวละครในการสื่อถึงแก่นเรื่องในเรื่องของคุณธรรมความดีไว้ได้อย่างแยบยล ตัวละครมีความโดดเด่น ทั้งลักษณะนิสัยตัวละครที่ชัดเจนและการสอดแทรกสัญลักษณ์ของนามธรรมความดีแบบวัฒนธรรมเก่าและวัฒนธรรมใหม่ผ่านตัวละคร

ระบบความคิดทางวัฒนธรรมแบบเก่าตามแนวคิดของขงจื้อนั้นเน้นถึงความกตัญญูต่อพ่อแม่บรรพบุรุษและ “เหริน” หรือหลักคุณธรรมต่างๆ เช่น ความเมตตา ความสัมพันธ์ระหว่างผู้อื่น โดยเฉพาะครอบครัว แนวความคิดของขงจื้อจึงหล่อหลอมให้ผู้คนมีจิตใจที่ใฝ่หาความดี มีคุณธรรมที่สำคัญคือความกตัญญูรู้คุณต่อบรรพบุรุษ ความเสียสละไม่เห็นแก่ตัว ตัวละครไปค้าสิ่งมีคุณสมบัติเหล่านี้ได้อย่างเปี่ยมล้น อย่างในเรื่องความกตัญญูนั้น ตั้งแต่เด็กไปค้าสิ่งจะเคารพนอบน้อมต่อผู้อาวุโสเสมอไม่ว่าจะเป็นคุณชายหรือคนอื่นๆ ในทุ่ง จนได้ฉายาว่าเป็นเด็กเหรินอี คือ รักคนอื่นเหมือนรักตัวเอง กตัญญู มีขันติธรรม เคารพผู้ใหญ่ ไม่เห็นแก่ตัว (ตลอดกาลนานแคไหนด, 2557: 15) นอกจากนั้น ไปค้าสิ่งยังดูแลปรนนิบัติต่อคุณชายเป็นอย่างดี เห็นได้จากตัวอย่างดังต่อไปนี้

ไปค้าสิ่งเป็นคนที “เหรินอี” จริงๆ ตอนที่เรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 คุณชายจำไปเป็นลมอยู่ที่สี่มุมสาธารณะ เขาแบกท่านกลับบ้าน (หรือถ้าจะพูดให้ถูกต้อง เขาประคองคุณชายจำกลับบ้าน) ตอนที่อยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เขาก็ช่วยเทกระโถนให้คุณชายของเราทุกวัน คุณชายของเราใช้สี่มุมสาธารณะที่ต้องไปนั่งของๆ ไม่ได้ ท่านจึงต้องถ่ายในกระโถนที่บ้านทุกวัน (ตลอดกาลนานแคไหนด, 2557: 18)

อีกทั้งไปค้าสิ่งเป็นคนมีลักษณะนิสัยชอบช่วยเหลือคนอื่นโดยไม่คิดถึงตัวเอง ความเป็นคนดีจนเกินไปนี้เองทำให้มักถูกเอาเปรียบอยู่เสมอ แต่เธอกลับมีความสุขใจเมื่อได้ช่วยเหลือคนอื่นหรือทำให้ผู้อื่นมีความสุข ตัวละครตัวนี้เป็นสัญลักษณ์ของระบบความคิดวัฒนธรรมจีนยุคเก่าอย่างสุดขีด ผู้เขียนสอดแทรกผ่านลักษณะนิสัยและการกระทำของตัวละครออกมาอย่างชัดเจน แม้กาลเวลาจะเปลี่ยนไป ไปค้าสิ่งเติบโตขึ้น ไปค้าสิ่งก็ไม่ได้ถูกกลืนกินหรือปรับเปลี่ยนไปตามค่านิยมสมัยใหม่ แม้ว่าเธอจะพยายามเปลี่ยนตัวเองให้ตามอย่างสมัยใหม่ โดยเริ่มเปลี่ยนแปลงจากลักษณะภายนอกอย่างการแต่งตัว เธอเลือกเสื้อผ้าใหม่ๆ เช่น ชุดที่มีดอกโตๆ ชุดที่บางเกินไป หรือชุดที่คับแน่นเนื้อ แต่ภายในจิตใจนั้น ไปค้าสิ่งยังคงไม่อาจเปลี่ยนได้ ไปค้าสิ่งไม่อาจเมินเฉยได้เมื่อมีคนมาขอความช่วยเหลือ หรือต้องการสิ่งใดจากเธอ เธอจึงได้รับความทุกข์ใจ เคียดร้อนใจบ่อยครั้ง อย่างตอนที่ไปค้าหมีน้องชายของไปค้าสิ่งมาขอแลกอพาร์ทเมนต์ที่ไปค้าสิ่งกำลังจะได้จากการ

เวนคืนบ้านในทุ่ง ตอนแรกนั้นไปค้าสิ่งไม่ยอมและโกรธมากจึงต่อว่าน้องชายอย่างรุนแรง เห็นได้จากตอนที่ว่า

ข้าหมิง แก่น่ารังเกียจเหลือเกิน แก่เป็นคนอกตัญญู แก่จะให้ฉัน โกรธจนตาย หรือแกคิดว่าฉันไม่มีทางจะโกรธแกได้หรือยัง ถ้าแกคิดว่าฉันไม่รู้จักโกรธละก็ แก่คิดผิดไปแล้ว จะบอกให้ ฉันก็โกรธเป็น โกรธเป็นมากมาย และกำลังโกรธจัดอยู่นี้แหละ ไปเดี๋ยวนี้ ไปเอามีขงแกมา จะดูซิว่ามันจะกล้าพูดความคิดบ้าๆที่พวกแก 2 คนปั้นแต่งขึ้นมาไหม (ตลอดกาลณะนานแคไหนด, 2557: 81)

แต่สุดท้ายไปค้าสิ่งก็รู้สึกเสียใจที่พูดออกไปอย่างนั้นและรู้สึกสงสารน้องชายเพราะเห็นว่าเขาเป็นคนอ่อนแอตั้งแต่เด็ก จึงยอมมอบบอวาร์ดเมนต์ให้ อีกทั้งยังไปขอร้องน้องชายกับภรรยาให้รับไว้เหมือนกับว่าไปค้าสิ่งต้องการขอแลกเองตั้งแต่ต้น อีกตอนหนึ่งคือตอนที่กัวหงคนรักเก่าหอบลูกคิดมาขอแต่งงาน ในตอนแรกนั้นไปค้าสิ่งปฏิเสธอย่างเด็ดขาด ทั้งยังรับปากกับ ‘ฉัน’ ซึ่งเป็นลูกพี่ลูกน้องว่าจะไม่เปลี่ยนใจตั้งข้อความที่ว่า

จริงๆเพราะอยากจะมาพูดเรื่องกัวหงกับพี่ พี่คงคิดว่าหนู โง่เหมือนแต่ก่อนหรือไง ฮี หนูไม่โง่อย่างนั้นหรอก หนูจะไม่โง่อย่างนั้นอีกแล้ว โอ เวลาเขาไม่ต้องการหนู เขาก็เตะหนูไป หมุนไปหมุนมาเขาก็อุ้มลูกที่เกิดกับคนอื่นกลับมาหาหนู ไม่มีทาง ถึงจะมาคุกเข่าต่อหน้าหนูแบบนี้ก็ไม่มีทาง (ตลอดกาลณะนานแคไหนด, 2557: 87)

แม้ไปค้าสิ่งจะยื่นกรานเพียงใด แต่เมื่อกลับบ้านไปเห็นผ้าเช็ดหน้าสกปรกของลูกกัวหงก็กลับสงสารและเปลี่ยนใจยอมแต่งงานกับกัวหง เหตุการณ์นี้แสดงให้เห็นว่าแม่ไปค้าสิ่งจะพยายามเปลี่ยนแปลงตัวเองอย่างไรก็ไม่สามารถทำได้ การกระทำของไปค้าสิ่งแสดงให้เห็นว่าความดิแบบดั้งเดิมนั้นยังมีอยู่ แต่คนยึดถือความดิแบบนี้จะถูมองว่าเป็นคนไม่ฉลาด ไม่ทันคน

นอกจากนี้ผู้เขียนยังสร้างให้ตัวละครมีปมขัดแย้งภายในจิตใจตัวเอง เพราะไปค้าสิ่งบอกว่าจริงๆแล้วตัวเองไม่ได้อยากเป็นคนคืออย่างที่เป็นอย่างนี้ แต่อยากเป็นคนสวย อยากให้ผู้ชายมาหลงใหลมากกว่า ความคิดของไปค้าสิ่งที่ยากเป็นคนสวย เป็นที่สนใจนั้น คือการมองคนที่ภายนอก ซึ่งสมัยใหม่มีความคิดอย่างนี้อยู่ แสดงให้เห็นว่าไปค้าสิ่งอยากเปลี่ยนแปลงตัวเองให้เป็นอย่างสมัยใหม่ ดังตอนที่ว่า

...เขาอยากให้ผู้ชายบอกเขาว่าเขานี้ช่างสวยเสียนี้กระไร ให้พูดว่าเขาเป็นผู้หญิงที่ผู้ชายลืมไม่ลง เขาอยากให้ผู้ชายปฏิบัติต่อเขาเหมือนกับที่ทำกับเสี้ยวลิ้วแห่งซีตัน หรือเสี้ยวเฟิน หรือผู้หญิงคนอื่น ๆ รอบตัวเขา หรือเหมือนกับที่หวังหยงสามมีของฉันทชอบกอดฉันท และจูบฉันท ที่คอยด้วยความปรารถนา... (ตลอดกาลณะนานแก่ไหน, 2557: 85-86)

ไปด้าสิ่งซัดขึ้นมา “แต่คุณอาจจะไม่เข้าใจว่าเรื่องเป็น ‘คนดี’ ที่ฉันทเป็นอยู่ไม่ใช่สิ่งที่ฉันทต้องการจะเป็น (ตลอดกาลณะนานแก่ไหน, 2557: 86)

ในขณะที่ไปด้าสิ่งเป็นตัวแทนของระบบความคิดของวัฒนธรรมแบบเก่า ตัวละครอีกตัวหนึ่งคือ ‘ฉันท’ ผู้เล่าเรื่องราวของไปด้าสิ่งนั้นถูกสร้างขึ้นมาจากความคิดทางวัฒนธรรมสมัยใหม่ วัฒนธรรมแบบใหม่นั้นเข้ามาพร้อมอิทธิพลของตะวันตก ความคิดของผู้คนจึงเปลี่ยนไปจากเดิม ผู้คนใฝ่หาความเจริญมากกว่าความดีแบบดั้งเดิม เห็นได้จากการที่คนในสังคมมีความคิดเป็นของตัวเองมากขึ้น เสียสละเพื่อส่วนรวมน้อยลง หากแต่มุ่งเน้นความก้าวหน้าทางสังคมและเศรษฐกิจมากกว่าการยึดถือคุณธรรมในจิตใจ เรื่องตลอดกาลณะนานแก่ไหนสร้างตัวละคร ‘ฉันท’ ขึ้นมาเพื่อปะทะกันทางความคิดในลักษณะที่ให้ ‘ฉันท’ มองไปด้าสิ่งที่มีความคิดทางวัฒนธรรมแบบเก่าผ่านมุมมองของความคิดทางวัฒนธรรมสมัยใหม่ ตัวละคร ‘ฉันท’ เป็นลูกพี่ลูกน้องกับไปด้าสิ่ง ไม่ปรากฏชื่อเรียกแต่เรียกแทนตัวเองว่าฉันทตลอดทั้งเรื่อง เป็นคนที่มีความคิดและการกระทำอย่างตะวันตกค่อนข้างสูงตั้งแต่เด็ก เห็นได้จากตอนที่ว่า

ฉันทเองก็เคยคิดว่าตัวเองเป็นมีล่า นักรบจรรยาบรรณหญิงในหนังอัลบาเนียเรื่อง “ถึงตายก็ไม่ยอม” ในหนังเรื่องนั้นมีล่าใส่เสื้อตาสก๊อต ฉันทมีเสื้อตาสก๊อตสีขาวน้ำเงินซึ่งทำให้ฉันทอ้างได้ว่าฉันทเหมือนมีล่า ฉันทมักจะจินตนาการว่าฉันทเป็นมีล่า และอยากให้เป็นนักเรียนพูดว่าฉันทเหมือนมีล่า ช่วงนั้นฉันทก็เลยใส่เสื้อตาสก๊อตทุกวัน ฉันทหลงใหลในเรื่องของมีล่ามาก เขียนแบบมีล่าทุกอย่าง มีบทสนทนาประโยคหนึ่งในหนังที่ฉันทท่องขึ้นใจตอนที่พวกนาซีสอบสวนหัวหน้ากองโจรหญิง เพื่อนของมีล่าซึ่งมีไฟคำยืมอย่างเขินชา แล้วกล่าวว่า “ขอบคุณ มนุษยธรรมของพวกฟาสซิสต์ฉันรู้จักดี” (ตลอดกาลณะนานแก่ไหน, 2557: 20)

...และฉันทก็ไม่ได้เกลียดเสี้ยวลิ้วแห่งซีตันที่คุณย่าจ้าวเรียกว่าปีศาจหมาจิ้งจอก ฉันทชอบคน “คู่นี้” และออกจะชอบเสี้ยวลิ้วแห่งซีตันมากกว่าเสียด้วยซ้ำ ฉันทไม่เชื่อว่าเสี้ยวลิ้วแห่งซีตันจะแก๊งประจานต้าซุนให้อับอาย แต่ถ้าเขามีเจตนาอย่างนั้น ใครจะทำไมละ ผู้หญิงที่ทาเล็บเท้าสีเหลืองดูตลกๆ คนนี้ได้บุกเบิกความคิดแบบเสรีนิยมให้เกิดขึ้นในใจฉันท ทำให้ฉันทรู้ว่าฉันทอยาก

เป็นผู้หญิงแบบเสื้อล้วยแห่งซีตัน เป็นความฝันที่ทำให้ฉันรู้สึกผิดบาป (ตลอดกาลนะนานแคไหนด
, 2557: 36)

ตัวละครนี้นอกจากจะเล่าเรื่องราวของไป๋ต้าสิ่งตลอดทั้งเรื่อง ทำให้เรารู้จักตัวละครไป๋ต้า
สิ่งทั้งลักษณะนิสัยอย่างละเอียดแล้วยังวิพากษ์วิจารณ์การกระทำของไป๋ต้าสิ่งอย่างเต็มที่ตลอดทั้ง
เรื่อง ทำให้เห็น มุมมองและทัศนคติของ ‘ฉัน’ ผู้เล่าเรื่องที่มองวัฒนธรรมจีนเก่าผ่านสายตาของคน
ในวัฒนธรรมจีนสมัยใหม่ได้เป็นอย่างดี ดังข้อความต่อไปนี้

ความคิดถึงทหารอย่างไม่มีขอบเขตของไป๋ต้าสิ่งทำให้คนอื่นรำคาญและทำให้เขาเป็น
คนพูดละเอะเออะไม่รู้เรื่อง ฉันไม่อยากฟังเรื่องทหารอีก ฉันกลัวว่าหวังหย่งจะรำคาญลูกผู้หญิง
ของฉันคนนี้ (ตลอดกาลนะนานแคไหนด, 2557: 44)

...เขาสัญญากับคนพวกนี้ว่ากลับบ้านเมื่อไรจะเขียนจดหมายถึงทันที เขาต้องทำตาม
สัญญา ฉันว่าเขายังไม่ทันจะกลับถึงปักกิ่งเลย เขบอกว่าส่งจดหมายในพื้นที่ดีกว่าเพราะว่าจะส่ง
ถึงเร็วขึ้น เฮ้อ! นี่แหละวิถีคิดของไป๋ต้าสิ่ง เกราะหัดที่เรื่องต่างๆเกิดขึ้นในพู่หม่าหู่งมากมาย ทำ
ให้ชีวิตของเขาเปลี่ยนแปลงไป ไม่อย่างนั้นพวกทหารญาติมิตรในกองทัพปลดแอกจะอยู่ในใจ
เขาอีกนานเท่าไรก็ไม่รู้(ตลอดกาลนะนานแคไหนด, 2557: 44)

...ฉันได้แต่คิดในใจว่าไม่เห็นแปลกอะไรเลย จะเอาเรื่องเล็กน้อยแบบนี้มานับว่าคุณชาย
เป็นคนเห็นโลกมากมายได้อย่างไร แต่ก็ไม่ได้พูดออกมา เพราะฉันไม่อยากทำลายภาพลักษณ์ของคุณ
ชายในความคิดของเขา แต่รู้สึกว้าวไป๋ต้าสิ่งชื่นชมใครได้ง่ายเหลือเกิน(ตลอดกาลนะนานแค
ไหนด, 2557: 46)

สิ่งที่น่าสนใจอีกประการหนึ่งก็คือ ในขณะที่ ‘ฉัน’ ผู้เล่าเรื่องวิพากษ์วิจารณ์และมองไป๋ต้าสิ่ง
ซึ่งเป็นตัวแทนของวัฒนธรรมแบบเก่าไม่ดี ‘ฉัน’ กลับมีอาการของการ โหยหาอดีต โหยหาวัฒนธรรม
ยุคเก่า ดังตอนที่กล่าวว่า

...ฉันยืนหลบอยู่บนบันไดใต้ชายคาพัทธหนึ่ง เรื่องหลบฝนไม่สำคัญอะไรหรอก ฉัน
ต้องการมาขึ้นบนชั้นบันไดที่นั่นสักครู่ เพื่อให้รู้ว่าฉันได้กลับมาปักกิ่งอีกแล้ว ชั้นบันไดหินสีเขียว
คล้ายไป๋บางส่วนแล้ว ชายคากว้างใหญ่เก๋าร่ำว่า สิ่งเหล่านี้ล้วนทำให้ฉันรู้สึกว้าวฉันยืนอยู่ใน
ปักกิ่ง จะเป็นที่ไหนไปไม่ได้ และรู้ถึงทิศทางตำแหน่งแห่งหนของฉัน ณ ขณะนี้อย่างดี ในบรรดา
ร้านรวงใหม่ๆ ไม่ว่าจะเป็นห้างสรรพสินค้าชื่อดัง โรงแรมเทียนหลุนหวงเฉา ตลาดซินตงอัน ร้าน

ลาฟาแเขต ร้านเหลยเหมิง แต่ไม่มีที่ไหนสักแห่งเดียวที่ทำให้ฉันรับรู้ได้ว่าตัวเองอยู่ในปักกิ่งเท่ากับบ้านใดเล็กๆ 2 ชั้นที่ซ่อนตัวอยู่ตรงปากทางหูฟ่งนี้ (ตลอดกาลนะนานแก่ไหน, 2557: 9)

‘ฉัน’บรรยายสิ่งที่อยู่รอบข้างและแสดงความระลึกถึงบรรยากาศเก่าๆ ในวัยเด็กผ่านการยื่นหลบฝนและแสดงความรู้สึกออกมาว่าห้างสรรพสินค้า โรงแรมหรือสิ่งต่างๆ ที่แสดงถึงความเจริญนั้นไม่สามารถทำให้รู้สึกที่ตัวเองอยู่ในปักกิ่งเท่ากับบ้านใดหินเก่าๆ หรือชายคาที่เก่าคร่ำคร่าได้เลย แสดงให้เห็นว่าเขาเองก็รู้สึกว่บรรยากาศปักกิ่งในอดีต บ่งบอกความเป็นปักกิ่งได้มากกว่าความเจริญในปัจจุบัน เพราะปักกิ่งในอดีตนั้นมีบรรยากาศของความอบอุ่น ความมีน้ำใจของผู้คนในปักกิ่งในอดีต อยู่ด้วยกันด้วยความพึ่งพาอาศัยกันอย่างคนในหูฟ่ง แต่ปัจจุบันมีความเจริญทางวัตถุ มีตึกสูง ห้างสรรพสินค้าเกิดขึ้นมากมาย วิถีชุมชนแบบเดิมเริ่มหายไป ผู้คนมีชีวิตแบบต่างคนต่างอยู่ มีความสัมพันธ์กับคนในละแวกน้อยลง ทำให้ ‘ฉัน’ มองปักกิ่งในปัจจุบันว่าต่างจากปักกิ่งที่เคยอยู่ตอนเด็กไปมาก หรือการที่ ‘ฉัน’ วิพากษ์วิจารณ์ไปด้าสิ่งมาตลอดและไม่ชอบในสิ่งที่ไปด้าสิ่งทำ นั่นก็คือการไม่ชอบในวัฒนธรรมแบบเก่า แต่ในขณะที่เดียวกันก็ยังรักในตัวไปด้าสิ่ง แสดงให้เห็นว่า ‘ฉัน’ ไม่ได้ต่อต้านวัฒนธรรมเก่าเสียทีเดียว แต่ยังมีความผูกพันกับวัฒนธรรมเก่าเช่นกัน ดังข้อความตอนท้ายที่ว่า

ก็เพราะไปด้าสิ่งเป็นคนที่ไม่มีหวังที่จะเปลี่ยนแปลงได้ ฉันจึงเกลียดเขาตลอดกาลตลอดกาลนะนานแก่ไหน

ก็เพราะไปด้าสิ่งเป็นคนที่ไม่มีหวังที่จะเปลี่ยนแปลงได้ ฉันก็เลิกรักเขาตลอดกาล ตลอดกาลนะนานแก่ไหน

ก็เพราะความรักและความเกลียดชังนี้เองที่ฉันจะเป็นผู้เฝ้าดูที่ซ้อสัตย์ของปักกิ่งไปตลอดกาล แม้ว่าหูฟ่งต่างๆ ในปักกิ่งจะถูกทำลายราบเรียบเป็นหน้ากลองไปแล้วก็ตาม

อา! ตลอดกาลนะนานแก่ไหน (ตลอดกาลนะนานแก่ไหน, 2557: 90)

นอกจากตัวละครไปด้าสิ่งและ ‘ฉัน’ ที่สร้างขึ้นมาเพื่อปะทะกันทางความคิดแล้ว ผู้เขียนยังสร้างตัวละครประกอบที่ช่วยสนับสนุนให้เห็นความเป็นตัวแทนวัฒนธรรมจีนเก่าในตัวไปด้าสิ่งให้ชัดเจนขึ้น หนึ่งในนั้นคือไปด้าหมิง น้องชายของไปด้าสิ่ง เป็นตัวละครที่คอยย้ำให้เห็นความเสียดสละ การมีจิตใจช่วยเหลือคนอื่น และคุณธรรมดีของไปด้าสิ่งได้อย่างเด่นชัด โดยเฉพาะตอนที่

ไปด้าหมิงมาขอแลกบ้านกับไปด้าสิ่ง ในตอนแรกไปด้าสิ่งกล้าปฏิเสธและด่าว่าน้องชายกับภรรยาว่า เห็นแก่ตัวและเอาเปรียบตัวเอง แต่ท้ายที่สุดแล้วไปด้าสิ่งเกิดความรู้สึกผิดที่ปฏิเสธน้องชายไป เธอ พ่ายแพ้ความคิดของตัวเองที่เห็นความสุขสบายของคนอื่นมากกว่าตัวเอง เธอจึงยอมมอบพาร์ตเมนต์ ที่ได้จากการเวนคืนบ้านในหมู่ที่ตองถูกรื้อทิ้งตามที่น้องชายขอและกลับเป็นฝ่ายขอร้องให้น้องชาย และภรรยาไว้เพื่อความสบายใจของไปด้าสิ่ง การที่ไปด้าสิ่งยอมแลกบ้านไม่ได้ทำให้เธอทุกข์ใจ แต่กลับทำให้เธอมีความสุข รู้สึกอ่อนโยนขึ้นอย่างบอกไม่ถูก จากเหตุการณ์นี้เห็นได้ชัดว่าไปด้า หมิง ทำให้เราเห็นตัวตน ไปด้าสิ่งหรือความดีแบบยุคเก่าได้ชัดเจนมาก

ผู้เขียนสร้างเรื่องราวของไปด้าสิ่งให้มีความรักบ่อยครั้งเพื่อขบเน้นนามธรรมของคุณธรรม ความดีในเรื่องความมีเมตตา ชอบช่วยเหลือคนอื่นให้เด่นชัดขึ้น โดยไปด้าสิ่งนั้นมีคนรักสามคนและ ทั้งสามคนเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยตอกย้ำคุณธรรมความดีของไปด้าสิ่ง เหมือนเป็นบททดสอบความดี ของตัวละครนี้ให้เห็นชัดเจนยิ่งขึ้น ก้าวหนั้นเป็นคนรักคนแรกของไปด้าสิ่ง ในตอนแรกก้าวหนั้นมีที่ ทำ จะแต่งงานกับไปด้าสิ่งแต่แล้วก็พบกับนักศึกษาชาวญี่ปุ่นจึงทิ้งไปด้าสิ่งไป ไปด้าสิ่งมีความคิดที่ จะแก้แค้นก้าวหนั้น ทั้งนี้ความคิดในการแก้แค้นเป็นสิ่งขัดกับคุณธรรมตามความคิดของขงจื้อ เพราะ ตามหลักปรัชญาขงจื้อนั้นต้องมีความเมตตาและให้อภัยแก่ผู้อื่น แต่แล้วไปด้าสิ่งก็สามารถระงับ ความคิดแก้แค้นได้อย่างง่ายดาย เพียงแค่นอนคลุมโปงทั้งวันพอตื่นขึ้นมาก็เลิกคิดแก้แค้น ทำให้เรา เห็นว่าคุณธรรมในตัวไปด้าสิ่งนั้นเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงยาก ไปด้าสิ่งไม่โกรธหรือกล่าวโทษว่าเป็น ความผิดของก้าวหนั้น เพราะไปด้าสิ่งเห็นว่าเป็นเรื่องธรรมดาที่จะถูกเอาเปรียบ ดังข้อความที่ว่า

พอฉันถามเรื่องแก้แค้น ไปด้าสิ่งก็พูดว่า “เออ ถ้าหนูมีความสามารถพิเศษเหมือนเสี้ยว ลีวแห่งซีตันก็จะดี แต่หนูไม่ใช่เสี้ยวลีวแห่งซีตัน ถ้าหนูเป็นเสี้ยวแห่งซีตันก็จะไม่มีเหตุการณ์ แบบนี้ ก้าวหนั้นไม่มีทางกล้าทำแบบนี้กับเสี้ยวลีวแห่งซีตัน ไม่มีทาง” ฟังแล้วเหมือนว่าไปด้าสิ่งเห็น เป็นเรื่องธรรมดาที่จะถูกเขาเอาเปรียบ (ตลอดกาลนานะนานแคไไหน, 2557: 51)

จากข้อความนี้ไปด้าสิ่งกล่าวถึงเสี้ยวลีวแห่งซีตัน สาวสวยในฟู่หม่าหู่งตอนพวกเธอยังเป็น เด็ก ทั้งรูปร่างหน้าตาภายนอกของเสี้ยวลีวแห่งซีตัน รวมถึงการแต่งตัวนอกรอบของจาริตดั้งเดิมที่ เห็นว่าผู้หญิงที่ถักเปียเรียบนั้นเป็นผู้หญิงดี แต่เสี้ยวลีวแห่งซีตันจะถักเปียหลวมๆปล่อยลูกผมให้ หลุดลุ่ยอยู่ข้างขมับทั้งสองข้าง เป็นการทำตัวที่ต่างจากผู้หญิงทั่วไปในสมัยนั้นทำให้มีเพื่อนผู้ชาย มากกว่าเพื่อนผู้หญิงและมีเสน่ห์จนผู้ชายหลงใหลได้แทบทุกคน ไปด้าสิ่งจึงเห็นว่าถ้าเป็นเสี้ยวลีว

แห่งชีวิตก็จะไม่มีผู้ชายคนไหนทิ้ง และเป็นธรรมดาที่ไปด้าสิ่งจะถูกทิ้งเพราะเขาไม่ใช่เลี้ยวแห่งชีวิต

นอกจากนี้เหตุการณ์สำคัญที่ตัวละครกัวหงช่วยแสดงให้เห็นถึงลักษณะนิสัย และแก่นแท้ของไปด้าสิ่งคือ ตอนที่กัวหงหอบลูกกลับมาขอคืนดีกับไปด้าสิ่ง และขอเธอแต่งงาน เป็นจุดสำคัญของเรื่องที่ช่วยขบขันคุณธรรมความดีของไปด้าสิ่ง เพราะว่าแม้ตอนแรกไปด้าสิ่งจะปฏิเสธ แต่เมื่อได้เจอผ้าเช็ดหน้าผืนสกปรกของเด็กก็เกิดความสงสาร และเปลี่ยนใจยอมแต่งงานทันที การที่ตัวละครกัวหงกลับมาหาไปด้าสิ่ง เป็นเพราะเขาเชื่อมั่นว่าไปด้าสิ่งจะต้องยอมแต่งงานกับเขา เพราะไปด้าสิ่งเป็นคนดีและจะยอมให้อภัยเขาแน่นอน ดังนั้นไปด้าสิ่งจึงเป็นตัวละครที่ทำให้เห็นนามธรรมความดีอย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น เห็นได้จากตอนที่กัวหงบอกกับไปด้าสิ่งว่า

เพราะคุณเป็นคนเมตตากรุณา ใจดี คุณเป็นคนบริสุทธิ์ คุณดีเหลือเกิน ผมไม่เคยเห็นใครดีอย่างนี้มาก่อน และคงไม่ได้เจอคนอย่างคุณอีกแล้วในอนาคต คุณเข้าใจไหม (ตลอดกาลนะนานแคไหนด, 2557: 85)

ที่ผมพูดเกี่ยวกับคุณล้วนเป็นความจริงที่อยู่ในใจผม คุณเป็นคนดีจริงๆ ผมใช้เวลาตั้งหลายปีกว่าจะเข้าใจ (ตลอดกาลนะนานแคไหนด, 2557: 86)

หลังจากที่ไปด้าสิ่งผิดหวังจากกัวหงในตอนแรกไปด้าสิ่งก็พบรักครั้งใหม่กับกวนเฟิงหยู่ว ซึ่งเป็นตัวละครที่มีความเป็นวัฒนธรรมสมัยใหม่ เพราะกวนเฟิงหยู่วชอบแฟชั่นสตรี ชอบรถใหม่ พรหม เล่นเปียโนได้และปูเตียงเก่งมาก แต่ภายหลังจากนั้นไปด้าสิ่งก็ต้องผิดหวัง เพราะกวนเฟิงหยู่วไปคบกับเลี้ยวเฟินญาติของไปด้าสิ่งที่มาอาศัยอยู่กับไปด้าสิ่ง เลี้ยวเฟินนั้นทำตัวเป็นเจ้าของบ้าน ยึดเตียงใหญ่ ตูเสื้อผ้า อีกทั้งยังไปกินอาหารฟรีที่โรงแรมจัดให้พนักงาน โดยแบ่งอาหารในส่วนของไปด้าสิ่งไปกิน เพียงไม่ถึงสองเดือน กวนเฟิงหยู่วก็แอบคบกับเลี้ยวเฟิน และไปนอนที่บ้านของไปด้าสิ่ง จนไปด้าสิ่งจับได้เลี้ยวเฟินก็ย้ายออกจากบ้าน โดยไม่ได้กล่าวคำขอโทษไปด้าสิ่งเลยสักคำ

แม้ว่าไปด้าสิ่งจะถูกเอาเปรียบจากเลี้ยวเฟินต่าง ๆ นานา อีกทั้งยังต้องผิดหวังจากกวนเฟิงหยู่ว แต่ก็ไม่ได้โกรธพวกเขาเลย อีกทั้งยังส่งของขวัญวันแต่งงานไปให้ ตัวละครทั้งกวนเฟิงหยู่วและเลี้ยวเฟินทำให้เราเห็นคุณธรรมความดีในเรื่องความเมตตาของไปด้าสิ่งอย่างเด่นชัด ผู้เขียนสร้างเรื่องราวต่างๆ ให้ไปด้าสิ่งเจอเหตุการณ์ที่ทุกข์ใจหรือถูกเอาเปรียบหลายๆ อย่าง เพื่อให้ได้เห็น

พฤติกรรมของไป๋ต้าสิ่งชัดเจนขึ้น จะเห็นได้ว่าแม้ตัวไป๋ต้าสิ่งจะถูกเอาเปรียบและผิดหวังว่าแล้วซ้ำเล่าแต่กลับยอมให้เอาเปรียบและคิดถึงคนอื่นมากกว่าตัวเอง อีกทั้งรู้สึกสุขใจที่ได้ช่วยเหลือคนอื่น

เหตุการณ์ต่างๆ ทำให้เห็นลักษณะนิสัยของไป๋ต้าสิ่งชัดเจนขึ้นเรื่อยๆ และตัวละครที่ช่วยย้าให้เห็นพฤติกรรมของไป๋ต้าสิ่งอีกตัวหนึ่งก็คือ เชียชินซึ่งเป็นคนรักคนที่สามของไป๋ต้าสิ่ง เชียชินเป็นคนที่ใช้ชีวิตเรียบง่าย คิดฝันอยากทำสิ่งนั้นสิ่งนี้แต่ก็ไม่ได้ลงมือทำจริงๆ เหตุการณ์สำคัญเกิดขึ้นตอนที่ไป๋ต้าสิ่งจัดงานวันเกิดให้เชียชินที่พู่หม่าหูท่ง ไป๋ต้าสิ่งต้องการทำให้เชียชินประทับใจและสารภาพรัก แต่กลับกลายเป็นทะเลาะกันเมื่อไป๋ต้าสิ่งคาดคั้นให้เชียชินพูดความรู้สึกอย่างอื่นนอกจากขอบคุณ เชียชินพูดถึงความไม่พอใจในตัวไป๋ต้าสิ่ง เช่น การที่ไป๋ต้าสิ่งพูดโทรศัพท์ไปพลาง ผัดข้าวไปพลาง หรือการที่จะให้เชียชินยืมเงินตั้ง 10,000 หยวนไปเปิดโรงงานเคมีภัณฑ์ต่างๆ ที่รู้จักกันไม่นาน เชียชินวิจารณ์การกระทำของไป๋ต้าสิ่งที่เป็นคนดีเกินไป แสดงให้เห็นถึงการที่คนที่มีความคิดแบบสมัยใหม่มองความคิดของวัฒนธรรมจีนเก่าผ่านตัวไป๋ต้าสิ่ง ซึ่งเชียชินนั้นเห็นว่าการที่ไป๋ต้าสิ่งจะช่วยเหลือเขานั้นเป็นสิ่งที่มากเกินไป

การปะทะกันทางความคิดระหว่างวัฒนธรรมจีนแบบเก่ากับวัฒนธรรมจีนสมัยใหม่ผ่านตัวละคร โดยเฉพาะตัวละครหลักสองตัว คือไป๋ต้าสิ่งกับจัน ทำให้เราเห็นวัฒนธรรมจีนเก่าผ่านความคิดและมุมมองของวัฒนธรรมจีนสมัยใหม่ได้อย่างชัดเจนตลอดทั้งเรื่อง เพราะผู้เขียนสร้างให้ตัวละครจันซึ่งเป็นตัวแทนของวัฒนธรรมจีนสมัยใหม่ให้เล่าเรื่องราวและแบ่งการวิพากษ์วิจารณ์ไป๋ต้าสิ่งซึ่งเป็นตัวแทนของความคิดวัฒนธรรมจีนเก่าตลอดทั้งเรื่อง

นอกจากเราจะได้เห็นมุมมองของวัฒนธรรมจีนสมัยใหม่ที่มีต่อระบบความคิดของวัฒนธรรมจีนเก่าในเรื่องตลอดกาลณะนานแค่ไหนแล้ว สิ่งสำคัญที่เราได้เห็นในเรื่องนี้คือตัวละครเอกทั้งสองมีความย้อนแย้งในตัวเอง กล่าวคือ ไป๋ต้าสิ่งซึ่งแทนสัญลักษณ์ของวัฒนธรรมจีนยุคเก่าก็อยากที่จะเปลี่ยนแปลงตัวเองเพื่อให้เป็นอย่างคนที่มีความคิดและการกระทำแบบวัฒนธรรมจีนสมัยใหม่ ในขณะที่ตัวแทนวัฒนธรรมจีนสมัยใหม่อย่างจันก็มีความเป็นวัฒนธรรมจีนสมัยใหม่อย่างชัดเจนตั้งแต่ต้นก็ยังมี ความโหยหาอดีตในสมัยก่อน และยังรู้สึกผูกพันกับวัฒนธรรมจีนในยุคก่อนด้วยเช่นกัน ผู้เขียนสร้างตัวละครสองตัวนี้ให้ปะทะกันทางความคิดเพื่อแสดงให้เห็นว่าวัฒนธรรมจีนยุคเก่าและยุคใหม่นั้นแท้จริงแล้วก็อยู่รวมกันในสังคมจีน โดยที่มีการปรับเปลี่ยนเข้าหากันเพื่อให้วัฒนธรรมยุคเก่า

ดำรงอยู่ต่อไปท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงทางสังคมปัจจุบัน และวัฒนธรรมสมัยใหม่ที่มีความเจริญทางวัตถุอย่างมากและเปลี่ยนหมุนไปอย่างรวดเร็วได้มีวัฒนธรรมดั้งเดิมคอยประคองไม่ให้จิตใจคนเสื่อมถอยลงไปจนไม่มีหลักยึดเหนี่ยว

พู่หม่าหูท่ง : การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมจีนยุคเก่าสู่ยุคใหม่

บันเทิงคดีแต่ละเรื่องล้วนแสดงว่าตัวละครทำอะไร อยู่ในสถานที่ใดเวลาใดเสมอ และในสถานที่และเวลานั้นๆ จะมีการบอกรายละเอียดของชีวิตความเป็นอยู่ รวมทั้งสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรม เราเรียกรวมกันว่า ฉาก (อิราวดี ไตลิ่งคะ 2546: 60)

ฉากสามารถแบ่งออกได้หลายประเภท แต่ในเรื่องตลอดกาลนะนานแคไหนั้นให้ความสำคัญกับฉากที่เป็นสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรม ผู้เขียนใช้ฉากเป็นสัญลักษณ์แทนวัฒนธรรมจีนแบบเก่า ฉากสำคัญในเรื่องนี้คือ พู่หม่าหูท่ง ซึ่งเป็นตรอกซอยเล็กๆ ในกรุงปักกิ่ง คำว่า “หูท่ง” เกิดขึ้นในสมัยราชวงศ์หยวน ซึ่งตอนนั้นมีปักกิ่งเป็นเมืองหลวง เรียกว่า เมืองต้าตู สมัยนี้มีการวางโครงสร้างผังเมืองแบบใหม่ มีประตูเมือง 11 ประตู และทุกประตูเมืองจะมีถนนหลักที่สร้างมาตัดกัน เกิดพื้นที่สี่เหลี่ยมผืนผ้าจำนวนหนึ่งเป็นที่อยู่อาศัยของชาวปักกิ่ง เรียกว่า “หูท่ง” ปัจจุบันหูท่งกลายเป็นคำเรียกรวมถนนขนาดเล็กและตรอก ซอยในเมืองปักกิ่ง (ตลอดกาลนะนานแคไหน, 2557: 94-96)

หูท่งแต่ละแห่งนั้นจะมีบ้านเรือนตั้งเรียงรายตลอดเส้นทางและลักษณะการปลูกบ้านเรือนนั้นจะปลูกล้อมรอบลานบ้านซึ่งอยู่ตรงกลางไว้ทั้ง 4 ด้านหรือทิศ คือ ทิศเหนือ ทิศใต้ ทิศตะวันออก และทิศตะวันตก ห้องหรือเรือนแต่ละทิศนั้นจะมีลักษณะเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้าเป็นสัดส่วนที่รับกันกับห้องหรือเรือนฝั่งตรงข้าม รูปแบบการก่อสร้างนี้เรียกว่า ซื่อเหยอฮวน (ตลอดกาลนะนานแคไหน, 2557: 97)

การที่หูท่งมีลักษณะบ้านเรือนติดกันและเส้นทางคมนาคมที่เล็กแคบ ผู้คนในหูท่งสมัยก่อนจึงรู้จักรักใคร่กันเป็นอย่างดี และมีความสัมพันธ์กัน อีกทั้งสังคมจีนยังให้ความสำคัญกับระบบเครือญาติ ดังนั้นผู้คนที่อาศัยในหูท่งต่างก็คิดว่าเป็นญาติพี่น้อง คอยเกื้อกูลกันและกัน เพราะวิถีชีวิตของ

คนปักกิ่งส่วนใหญ่ผูกพันกับหูท่งอย่างแยกไม่ออก หูท่งจึงเป็นเหมือนสถานที่ที่แสดงวิถีชีวิตของคนปักกิ่งสมัยก่อน รวมถึงจารีต ขนบธรรมเนียมได้อย่างดี

เรื่องตลอดกาลนานแคว่ไหนใช้พูหม่าหูท่ง ซึ่งเป็นชื่อหูท่งแห่งหนึ่งในกรุงปักกิ่งเป็นฉากในการดำเนินเรื่องราวตลอดทั้งเรื่อง เรื่องราวต่างๆเกิดขึ้นในพูหม่าหูท่งแห่งนี้ มีการบรรยายสภาพบรรยากาศของพูหม่าหูท่งอย่างละเอียด ผู้เขียนพูดถึงหูท่งตั้งแต่ต้นเรื่อง โดยการเล่าชีวิตวัยเด็กที่เคยอาศัยอยู่ที่พูหม่าหูท่ง ดังข้อความต่อไปนี้

...สมัยก่อนคนในหูท่งยังพูดภาษาปักกิ่งกันเจื้อยแจ้วเร็วเร็ว ออกเสียงไม่ชัดเหมือนกัดของแข็งๆ ใ่ว้น้อยหนึ่ง ภาษาแบบนี้ไม่มีแล้ว เด็กผู้หญิงพวกนั้นในสมัยก่อนจะวิ่งไปวิ่งมาเข้าออกหูท่ง พูดภาษาปักกิ่ง ผมของเด็กพวกนี้สะอาด ใส่เสื้อผ้าเรียบๆ (แต่ก็ไม่มอซอ) เด็กๆ ส่วนใหญ่ท่าทางใจกว้าง ไม่คิดเล็กคิดน้อยทำให้คนอื่นคิดว่าเด็กพวกนี้จะถูกหลอกได้ง่าย เวลาผ่านไป 20 กว่าปีแล้ว เวลาฉันกลับมาที่ปักกิ่ง เห็นเด็กหญิงที่ไหนก็ตาม ฉันมักคิดว่าเป็นเด็กหูท่งอย่างที่เขารู้จัก (ตลอดกาลนานแคว่ไหน, 2557: 7-8)

จากข้อความข้างต้นเราจะเห็นได้ว่าตัวละคร ‘ฉัน’ เล่าเรื่องราวเมื่อ 20 กว่าปีที่แล้วตอนเป็นเด็ก ทำให้เราเห็นถึงความเป็นอยู่ การแต่งตัว และความคิดจิตใจของผู้คนที่ต่างจากปัจจุบัน เป็นการสื่อให้เห็นวัฒนธรรมจีนยุคเก่าผ่านวิถีชีวิตของผู้คนในหูท่ง ซึ่งเป็นวัฒนธรรมที่ผู้คนยังอยู่กันแบบเครือญาติ มีความสัมพันธ์ไปมาหาสู่กัน การแต่งกายก็เป็นแบบเรียบๆ ภาษาที่พูดก็เป็นสำเนียงปักกิ่งแท้ แต่ปัจจุบันเมื่อบ้านเมืองรับความเจริญเข้ามา วิถีชีวิตของผู้คนก็เปลี่ยนไป บรรยากาศของปักกิ่งอย่างเมื่อก่อนที่ผู้คนใช้ชีวิตกันอย่างสมถะและเกื้อกูลกันก็หายไป กลายเป็นเมืองทางเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว มีผู้คนจากหลากหลายที่เข้ามาเที่ยวหรือมาอาศัยในปักกิ่ง ผู้คนก็อยากอยู่ตึกสูงมากกว่าอยู่ในหูท่งอย่างแต่ก่อน ซึ่งเป็นผลจากการที่สังคมเปลี่ยนแปลงสู่วัฒนธรรมสมัยใหม่ดังข้อความที่ตัวละคร ‘ฉัน’ เปรียบเทียบปักกิ่งแต่ก่อนกับปัจจุบันดังต่อไปนี้

จริงหรือเปล่าที่ปักกิ่งเวลานี้ไม่เหมือนสมัยก่อนอีกแล้ว แต่ก่อนปักกิ่งทั้งเรียบร้อยสำรวม สมถะ สูงส่ง และโอเนอ่อนผ่อนตาม ตอนนีปักกิ่งเปิดกว้างอย่างคึกคัก เปิดรับผู้คนทั่วไป มีคนต่างจังหวัดไม่รู้เท่าไรต่อเท่าไรที่เข้ามาใช้ชีวิตอยู่ในอ้อมอกของปักกิ่ง(ตลอดกาลนานแคว่ไหน, 2557: 7)

นอกจากหูท่งจะเป็นสัญลักษณ์ของวัฒนธรรมจีนเก่าแล้ว หูท่งยังเป็นสื่อแทนการเปลี่ยนแปลงของค่านิยม ความคิดทางวัฒนธรรมจีนยุคเก่าและยุคใหม่ได้อย่างแยบยล ในเรื่องนี้ตัวละครเอกที่เรียกตัวเองว่า “ฉัน” มีชีวิตวัยเด็กในหูท่ง และแม้ปัจจุบันจะย้ายออกจากปักกิ่ง แต่ก็โหยหาและตระหนกอยู่เสมอว่า ไม่มีที่ใดที่จะทำให้เขารู้สึกว่าอยู่ในปักกิ่งเท่ากับหูท่ง และบรรยากาศเก่าๆ ในวัยเด็กในหูท่ง ทำให้เขาหวนรำลึกความเป็นวัฒนธรรมจีนเก่า ค่านิยมและวิถีชีวิตในอดีต เขาเห็นว่าหูท่งนั้นมีความสำคัญกับปักกิ่งเป็นอย่างมาก เหมือนเป็นความสัมพันธ์ระหว่างใบไม้กับเส้นใบที่ขาดออกจากกันไม่ได้ และผู้คนสมัยก่อนที่มีค่านิยม คุณธรรมในแบบวัฒนธรรมจีนเก่า นั้นเป็นเหมือนน้ำที่หล่อเลี้ยงให้เมืองปักกิ่งหรือหูท่งมีชีวิตชีวา เป็นความสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงซึ่งกันและกัน ดังข้อความที่ “ฉัน” บอกว่า

ถ้าปักกิ่งเป็นใบไม้ หูท่งจะเป็นเส้นใบ ถ้าเธอมองใบไม้ในแสงอาทิตย์ เธอจะเห็นว่ามันโปร่งใสแวววาว เด็กหญิงพวกนี้โคจรไปตามเส้นใบเหมือนดั่งน้ำใสของตัวเมือง หูท่งช่วยพาพวกเขาไปทั่วตัวเมืองปักกิ่ง พวกเขาทำให้เมืองที่มีชีวิตชีวาขี้งุ่มขี้ชื้น สดใส อบอวน เชื้อถื้อฟุ้งพาได้ เด็กพวกนี้ทำให้ฉันเฝ้าดูปักกิ่งอย่างภักดีตลอดกาล แม้จะผ่านไปอีกร้อยปีก็ตาม (ตลอดกาลนะนานแค่นั้น, 2557: 8)

ช่วงปลายทศวรรษ 1970 ประเทศจีนมีการเปลี่ยนแปลงสู่สังคมสมัยใหม่หลายด้าน ปักกิ่งซึ่งเป็นเมืองหลวงต้องถูกปรับปรุงเพื่อเจริญก้าวหน้าและทันสมัย หูท่งในกรุงปักกิ่งถูกรื้อถอนเป็นจำนวนมาก และสร้างอาคารสมัยใหม่มาทดแทน อีกทั้งยังเพิ่มความกว้างของถนน ทำให้หูท่งมีจำนวนน้อยลงมากและรูปแบบนั้นไม่เป็นอย่างหูท่งสมัยก่อน มีศูนย์การค้า โรงแรมเกิดขึ้นมากมาย หูท่งที่หลงเหลืออยู่ก็ถูกปรับเปลี่ยนให้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวให้ผู้คนมาเยี่ยมชม คงไว้เพียงบรรยากาศทางกายภาพ แต่บรรยากาศของวิถีชีวิตแบบดั้งเดิมนั้นถูกกลืนหายไป

ในเรื่องตลอดกาลนะนานแค่นั้นนอกจากผู้เขียนจะสร้างให้ตัวละครหวนรำลึกถึงชีวิตในหูท่งสมัยก่อน ซึ่งเป็นวิถีแบบวัฒนธรรมสมัยจีนสมัยเก่าแล้ว ผู้เขียนก็ยังแฝงการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมของจีนจากวัฒนธรรมสมัยเก่าไปสู่วัฒนธรรมสมัยใหม่ด้วย ทั้งนี้เห็นได้จากสภาพของปักกิ่งในตอน ตัวละครเติบโตเป็นผู้ใหญ่แล้วแทบไม่มีหูท่งเหลืออยู่ บริเวณรอบๆก็รายล้อมด้วยอาคารใหญ่โต ห้างสรรพสินค้า โรงแรม แม้กระทั่งหูท่งที่ตัวเอกอีกตัวหนึ่งคือ ไปได้สั่งอาศัยและบ้านในหูท่งแห่งนั้นทุกหลังอยู่กำลังจะถูกรื้อทิ้งและเวนคืน โดยให้อพาร์ทเมนต์แทน ผู้เขียนใช้

ไปค้าสิ่งกับหูท่งเป็นสัญลักษณ์แทนวัฒนธรรมสมัยเก่า เพื่อต้องการแสดงให้เห็นว่าทั้งหูท่งและไปค้าสิ่งก็ล้วนแต่ถูกกักคร่อนตัวตนแบบเดิม กล่าวคือวัฒนธรรมจีนสมัยเก่าถูกกลืนกินจากวัฒนธรรมสมัยใหม่

การที่พู่หม่าหูท่งจะถูกรื้อถอนสะท้อนให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงสู่วัฒนธรรมสมัยใหม่อย่างหนึ่ง เราจะเห็นได้ว่าผู้คนยุคใหม่อย่างเช่นไปค้าหิมิงนั้นเริ่มคิดถึงตัวเองและครอบครัวมากกว่าจะคิดถึงญาติพี่น้องเหมือนสมัยก่อน ไปค้าหิมิงยอมมาขอแลกอพาร์ทเมนต์กับไปค้าสิ่งตามคำขอของมีภรรยาโดยไม่คิดถึงความรู้สึกของไปค้าสิ่ง การเปลี่ยนแปลงสู่วัฒนธรรมใหม่ทำให้ระบบเครือญาติไม่แน่นแฟ้นดังแต่ก่อน ในขณะที่คนสมัยก่อนยังคงให้ความสำคัญกับสิ่งที่มีมาแต่บรรพบุรุษและวิถีชีวิตดั้งเดิม เช่น คุณย่าจ้าวในเรื่องที่เห็นว่าหูท่งเป็นมากกว่าที่อยู่อาศัยแต่เป็นคุณค่าทางจิตใจ จึงไม่ยอมย้ายออกไป เพราะถึงแม้จะย้ายออกไปที่อื่นในเขตปักกิ่งก็ไม่เหมือนกับหูท่งที่อยู่มาทั้งชีวิต เห็นได้จากข้อความต่อไปนี้

ข่าวนี้ทำให้คนในหูท่งปั่นป่วนไปหมด ทั้งเศร้าเสียใจ คร่ำครวญ ตื่นเต้น กังวลใจ คนส่วนมากไม่ยอมย้าย พวกเขาไม่ยอมออกจากพื้นที่ทองของปักกิ่งซึ่งอยู่กันมาตลอดชีวิต คุณย่าจ้าวที่อยู่บ้านเลขที่ 9 ตอนนีพื้นของคุณย่าจ้าวร่วงหมดปากแล้ว แกพูดกับไปค้าสิ่งว่า “ฉันเป็นคนปักกิ่งมาชั่วชีวิต พวกมันจะไล่ฉันออกตอนแก่” ไปค้าสิ่งบอกว่า “คุณย่าคะถนนวงแหวนสายที่ 4 ก็ยังอยู่ในเขตปักกิ่งนะคะ” คุณย่าจ้าวว่า “ถ้าอย่างนั้นฉันก็ปักกิ่งนะซิ (ตลอดกาลนะนานแค่ไหน, 2557: 78)

ข้อความนี้ช่วยเน้นย้ำได้อย่างเด่นชัดว่า หูท่งนั้นไม่ได้เป็นเพียงแค่ตรอกซอยธรรมดาๆ แต่แสดงให้เห็นถึงสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมจีนยุคเก่าทั้งวิถีชีวิตของผู้คนสมัยก่อน ความโอบอ้อมอารี และความสัมพันธ์ใกล้ชิดประดุจญาติพี่น้องที่เกิดขึ้นในหูท่ง จนกระทั่งถึงการล่มสลายของหูท่งนั้นเป็นการแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมจีนยุคเก่า โดยการเข้ามาของวัฒนธรรมจีนสมัยใหม่ วัฒนธรรมดั้งเดิมนั้นถูกปรับเปลี่ยนกลืนกินแต่ก็ยังคงดำรงอยู่ในความทรงจำและจิตใจของผู้คนทั้งผู้สูงอายุ หรือผู้คนในปัจจุบันที่เคยมีชีวิตอยู่ในหูท่งหรือช่วงวัฒนธรรมจีนเก่า หูท่งจึงเป็นฉากสำคัญที่ผู้เขียนสื่อให้เห็นถึงวัฒนธรรมจีนยุคเก่า จนถึงการเปลี่ยนแปลงสู่วัฒนธรรมจีนยุคใหม่

บทสรุป

วัฒนธรรมจีนสมัยเก่ามีพื้นฐานมาจากแนวคิดปรัชญาขงจื้อ ซึ่งฝังรากลึกอยู่ในสังคมจีนมาช้านาน แนวคิดปรัชญาขงจื้อนั้นมีอิทธิพลต่อผู้คนจนหล่อหลอมกลายเป็นวัฒนธรรมจีน โดยเน้นหลักของความกตัญญู เคารพพ่อแม่บรรพบุรุษ หลักความสัมพันธ์ต่อครอบครัวและญาติพี่น้อง คุณธรรมความเมตตาและการประพฤติตัวที่เหมาะสมเพื่อให้สังคมเกิดความสงบสุข

ต่อมาเมื่อเข้าสู่ยุคของการปฏิวัติวัฒนธรรม ประเทศจีนจึงเกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่ทั้งทางสังคม เศรษฐกิจและการเมือง เริ่มมีแนวความคิดเพื่อให้คนในสังคมมีความเท่าเทียมกันและให้ความสำคัญกับวิทยาศาสตร์เพื่อพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าอย่างตะวันตก ทำให้วัฒนธรรมจีนเก่าถูกความคิดทางวัฒนธรรมสมัยใหม่กักร่อน เช่น ระบบเครือญาติไม่แน่นแฟ้นอย่างแต่ก่อน ผู้คนคิดถึงตัวเองและใช้ชีวิตแบบปัจเจกมากขึ้น รวมทั้งให้ความสำคัญกับวัตถุนิยมมากขึ้นกว่าคุณธรรมความดี

เรื่องตลอดกาลเน่ชานแก่ไหนสร้างตัวละครเอกขึ้นมา 2 ตัว คือ ไป่ต้าสิ่งกับฉัน โดยให้ตัวละคร ไป่ต้าสิ่งเป็นสัญลักษณ์ของวัฒนธรรมจีนยุคเก่า และตัวละครฉันเป็นสัญลักษณ์สื่อแทนวัฒนธรรมสมัยใหม่ อีกทั้งผู้เขียนยังสอดแทรกการวิพากษ์วัฒนธรรมจีนเก่าไว้อย่างแยบยล โดยการให้ตัวละครฉันเล่าเรื่องของไป่ต้าสิ่งและวิพากษ์ไป่ต้าสิ่งผ่านมุมมองของตัวละครฉันตลอดทั้งเรื่อง ซึ่งเป็นการวิพากษ์วัฒนธรรมจีนเก่าผ่านมุมมองของวัฒนธรรมสมัยใหม่ นอกจากนี้ผู้เขียนยังให้เรื่องราวต่างๆดำเนินอยู่ในหุ่ท่ง ซึ่งเป็นตรอกซอยแคบๆ ในกรุงปักกิ่ง หุ่ท่งเป็นฉากสำคัญที่เป็นสัญลักษณ์แทนวัฒนธรรมจีนยุคเก่า เมื่อหุ่ท่งในกำลังจะถูกรื้อทิ้ง และสร้างอาคารรูปแบบสมัยใหม่และถนนหนทางขึ้นแทนที่ ทั้งไป่ต้าสิ่งและหุ่ท่งต่างก็อยู่ในสถานะเดียวกัน คือ ถูกวัฒนธรรมสมัยใหม่กักร่อน คุกคามและทำลาย แสดงให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคมจีนได้อย่างชัดเจน

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าไป่ต้าสิ่งจะเป็นตัวแทนวัฒนธรรมจีนเก่า และฉันเป็นตัวแทนวัฒนธรรมจีนสมัยใหม่ แต่ตัวละครทั้งสองก็มีความข้อนแย้งในตัวเอง เช่น ตัวละครฉันซึ่งเป็นตัวแทนวัฒนธรรมจีนสมัยใหม่ คือ มีความคิดเสรีนิยมอย่างตะวันตก ไม่ชอบกรอบจารีตเดิมของจีน ตัวละครฉันวิพากษ์การกระทำของไป่ต้าสิ่งซึ่งเป็นตัวแทนวัฒนธรรมจีนเก่าตลอดทั้งเรื่องและคิดว่า

การกระทำของไป่ต้าสิ่งเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงไม่ได้ การเป็นคนแบบวัฒนธรรมวัฒนธรรมจีนเก่าของไป่ต้าสิ่งทำให้ตนเองต้องได้รับความทุกข์และไม่สมหวังไปตลอด และทำให้คนรอบข้างรู้สึกอึดอัดอีกด้วย ตัวละครฉันแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าไม่นิยมและไม่ชอบวัฒนธรรมจีนเก่า แต่ในบางช่วงเวลาตัวละครฉันก็กลับโหยหาและชื่นชมวัฒนธรรมจีนเก่าสังเกตได้จากการถ่ายทอดความคิดและความทรงจำวัยเด็กในหูทงของตัวเอง ตัวละครฉันรู้สึกว่าผู้คนในหูทงสมัยก่อนมีความโอบอ้อมอารี เกื้อกูลและใกล้ชิดกันมากกว่าคนในปัจจุบันที่ต่างคนต่างใช้ชีวิต อีกทั้งยังรู้สึกว่าความเจริญทางวัตถุที่นั่นแท้จริงแล้วไม่ได้ทำให้ผู้คนมีความสุขเหมือนกับแต่ก่อน แต่กลับทำให้จิตใจคนแคบลง

ในขณะที่ตัวละครไป่ต้าสิ่งนั้นมีคุณสมบัติของระบบความคิดทางวัฒนธรรมจีนยุคเก่าอย่างเต็มเปี่ยม ทั้งความกตัญญู ความเมตตาและการช่วยเหลือคนอื่น แม้จะถูกตัวละครฉันวิพากษ์ว่าการกระทำอย่างนี้ทำให้ไป่ต้าสิ่งมีแต่จะทุกข์ใจและถูกเอาเปรียบ แต่ไป่ต้าสิ่งเองกลับรู้สึกอ่อนโยนขึ้นและมีความสุขทุกครั้งที่ได้ช่วยเหลือคนอื่น แต่อย่างไรก็ตามบางช่วงเวลาไป่ต้าสิ่งก็มีความสับสนภายในจิตใจและพยายามที่จะเปลี่ยนแปลงตัวเองให้เป็นตามวัฒนธรรมสมัยใหม่ โดยคิดเปลี่ยนแปลงตัวเองจากภายนอก เช่น การเลือกใส่เสื้อผ้าแบบสมัยใหม่ อยากเป็นคนสวยมีเสน่ห์ แต่เสื้อผ้าแบบสมัยใหม่ก็ไม่ได้ทำให้ไป่ต้าสิ่งเปลี่ยนแปลงตัวเองให้ละทิ้งคุณธรรมความดีแบบเก่าภายในจิตใจของไป่ต้าสิ่งได้

นอกจากนี้สิ่งที่ช่วยย้ำเน้นให้คุณธรรมของไป่ต้าสิ่งชัดเจนขึ้น คือ ตัวละครต่างๆ ในเรื่อง ทั้งคนรักที่ผ่านมาของไป่ต้าสิ่งทั้ง 3 คน เพราะไป่ต้าสิ่งนั้นทุ่มเทในความรักทุกครั้งอย่างมาก แต่กลับต้องผิดหวังจากความรักครั้งแล้วครั้งเล่า เพราะเธอทุ่มเทให้คนรักมากจนเกินไปตามแบบวัฒนธรรมจีนเก่า ลักษณะนิสัยของไป่ต้าสิ่งจึงไม่เป็นที่พึงใจของคนรักทุกคนซึ่งมีความคิดแบบวัฒนธรรมสมัยใหม่ที่ต้องการผู้หญิงทรงเสน่ห์อย่างผู้หญิงสมัยใหม่มากกว่าผู้หญิงที่อยู่ในกรอบจารีต ตัวละครคุณชายและไป่ต้าหมีงน้องชายของไป่ต้าสิ่งก็ช่วยเน้นให้เห็นภาพความดีแบบวัฒนธรรมจีนเก่าของไป่ต้าสิ่ง เช่น การที่ไป่ต้าสิ่งดูแลปรนนิบัติคุณชาย ขอมแลกอพาร์ตเมนต์กับน้องชาย

ผู้เขียนสร้างตัวละครและฉากของเรื่องตลอดกาลนานแค่ไหนเพื่อวิพากษ์วัฒนธรรมจีนเก่าและวัฒนธรรมจีนสมัยใหม่ในกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบันได้อย่างแนบคาย นอกจากผู้เขียนจะสอดแทรกความเป็นวัฒนธรรมจีนเก่าและใหม่ที่มีความต่างกันอย่างสุดขีดผ่านเรื่องราวและการกระทำของตัวละครแล้ว ยังเน้นย้ำให้เห็นถึงความเป็นวัฒนธรรมจีนเก่าที่กำลังถูกวัฒนธรรมจีนสมัยใหม่คุกคามและทำลายผ่านฉากหูท่งที่กำลังจะถูกรื้อทิ้งและสร้างสิ่งที่เป็นความเจริญทางวัตถุเข้ามาแทนที่ ยิ่งไปกว่านั้นสิ่งสำคัญที่เรื่องนี้สะท้อนให้เห็นคือการต่อรองระหว่างกันและพยายามปรับตัวเข้าหากันเพื่อให้อยู่ร่วมกันได้ ซึ่งผู้เขียนเห็นว่าเป็นไปได้ยาก นอกจากนี้เรื่องนี้ยังสะท้อนให้เห็นถึงการดำรงอยู่ของวัฒนธรรมจีนเก่าภายใต้โลกที่เปลี่ยนแปลงไป เห็นได้ว่าวัฒนธรรมจีนสมัยใหม่ได้กลืนกินวัฒนธรรมจีนเก่าอย่างต่อเนื่อง ทำให้วัฒนธรรมจีนเก่าต้องปรับตัวเพื่อดำรงอยู่ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงของโลกต่อไป

บรรณานุกรม

จูไรรัตน์ ลักษณะศิริ และบาทยัน อิ่มสำราญ, บรรณาธิการ (2547). **การใช้ภาษาไทย**. นครปฐม:

มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์.

เจียง, เจือหมิน. (2546). **จีนก้าวสู่นาถด**. แปลโดย บุญศักดิ์ แสงระวี. กรุงเทพฯ: สุขภาพใจ.

คำรงค์ ฐานดี. (2544). **สังคมและวัฒนธรรมจีน**. กรุงเทพฯ: สาขาวิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ตริงตรา แผลมสมุทร และอลงกรณ์ อธิพิผล. (2553). “วรรณศิลป์ทรงปราดเปรื่องเนื่องจำเนียร.” **รัต**

นมนิศรีศิลปะศาสตร์ : เฉลิมพระเกียรติคุณ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราช

กุมารี. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ.

เถี่ย, หนิง. (2557). **ตลอดกาลน่านแคไหนด**. แปลโดย สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรม

ราชกุมารี. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.

นิตยา (พลพิพัฒน์พงศ์) ชวี. (2546). **อารยธรรมจีน**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

เพ็ชรี สุมิตร. (2518). **ประวัติอารยธรรมจีน**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

มอลเทจ, กัดเซอร์. (2551). **ประตูสู่วัฒนธรรมจีน**. แปลโดย วรรณภา เชื้อจีน. กรุงเทพฯ: สุขภาพใจ.

มิตเตอร์, รานา. (2554). **จีนสมัยใหม่ : ความรู้ฉบับพกพา**. แปลโดย กิตติพงษ์ สนธิสัมพันธ์.

กรุงเทพฯ: โอเพ่นเวลดัส.

อิราวดี ไตลังคะ. (2546). **ศาสตร์และศิลป์แห่งการเล่าเรื่อง**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย

เกษตรศาสตร์.